

Succesfactoren en verbeterpunten

7

Projecten

38

interviews

Waarom doen boeren mee aan een project van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer? Wat is hun motivatie, wat zijn succesfactoren en verbeterpunten? Om dit beter in beeld te krijgen, hebben we diepte-interviews onder 38 deelnemers aan zeven water- en bodemprojecten gehouden. In deze samenvatting delen we onze inzichten.

Belangrijkste redenen om deel te nemen aan een project

Leren of kennis opdoen

- ✓ De meeste boeren hadden zelf al verbeterpunten waar ze mee aan de slag wilden voor het verbeteren of verduurzamen van het eigen bedrijf.
- ✓ Boeren willen vooral meten en leren over hoe het 'echt' zit, omdat het inzicht geeft in wat ze effectief kunnen doen om (waar nodig) het bodem- en watersysteem te verbeteren.
- ✓ Boeren willen inzicht bieden aan de betrokken overheden hoe het echt zit en de effecten die maatregelen hebben.
- ✓ Boeren hebben een intrinsieke motivatie om hun kennis en/of netwerk te vergroten.

Succesfactoren

- ✓ Capabele adviseurs vanwege hun specifieke (perceel eigen) adviezen, als sparringpartner en om het persoonlijke contact.
- ✓ Het verrichten van (lokale) metingen.
- ✓ Bijna alle deelnemers geven aan iets geleerd te hebben. Dit kan gaan over nieuwe inzichten, kennis over het bodem- en watersysteem en/of de werking van bepaalde maatregelen.
- ✓ Het merendeel van de geïnterviewden geeft aan dat zij tastbare en waarschijnlijk blijvende aanpassingen hebben gedaan. Zoals anders bemesten, de aanleg van akkerranden, het gebruiken van groenbemesters, niet-kerende grondbewerking, aanleg van stuwtjes of drainage.

Verbeterpunten

- ✓ Het blijkt van grote meerwaarde wanneer een adviseur de capaciteit heeft om praktische obstakels, onmogelijkheden en bevindingen te vertalen en te bespreken binnen verschillende gremia en zo een koppeling te vormen tussen praktijk en beleid. Niet alle adviseurs zijn zich bewust van deze (extra) rol die zij kunnen vervullen.
- ✓ De mate van vrijblijvendheid werd genoemd als succesfactor en als verbeterpunt. Een aantal deelnemers vond het heel belangrijk dat deelname aan DAW-projecten vrijblijvend moet blijven, maar er waren ook deelnemers die wensten dat in de toekomst hun bovenwettelijke inspanningen worden beloond middels positieve invloed op hun bewegingsvrijheid als ondernemer.

Algemeen

Deelnemers ervaren hun project als relevant. Dit blijkt uit het feit dat alle geïnterviewden het project waaraan hij/zij deelnam of deelneemt:

- 1** zou aanbevelen aan anderen,
- 2** mee zou willen doen aan een vervolg
- 3** zich opnieuw zou opgeven, wetende wat hij/zij nu weet.

Het overgrote deel van de deelnemers twijfelde niet om deel te nemen.

Impact

Water- en bodemprojecten spelen zich af in een veranderende wereld en dus zijn meetbare verbeteringen in waterkwaliteit vaak niet toe te wijzen aan één bepaald project. Een breder beeld van de impact wordt zichtbaar door deelnemers gericht te vragen naar welke inzichten en aanpassingen zij koppelen aan hun deelname aan een project. Hierbij is gekeken naar verandering in het netwerk, naar verandering in bewustwording en naar tastbare uitkomsten. De eerste resultaten geven aanleiding om deze aanpak breder toe te passen.

Achtergrond

De rode draad binnen het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer is dat in al deze projecten agrariërs, waterbeheerders en overheden samen leren en innoveren om zo beter samen te (kunnen) werken aan nationale en regionale wateropgaven. Hierbij wordt het verbeteren van het watersysteem gekoppeld aan agrarische bedrijfsvoering. Maatregelen dienen twee doelen die niet van elkaar los te koppelen zijn: een toekomstbestendig landbouw- én watersysteem.

Via de EU-Kaderrichtlijn Water (KRW) staat Nederland voor de opgave om de waterkwaliteit van oppervlaktewater en grondwater te verbeteren. Agrariërs beïnvloeden de waterkwaliteit doordat nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen uitspoelen (via het grondwater) of afspoelen vanaf landbouwgronden naar nabijgelegen sloten, kanalen en beken. In zowel de kwalitatieve en kwantitatieve opgaven speelt de agrarische sector een belangrijke rol.

In deze rol is de bodem het fundament. Bodem, water en biodiversiteit zijn niet los van elkaar te zien. Een goede bodem- en waterkwaliteit vormt de basis voor biodiversiteit (en landschap). Werken aan bodemkwaliteit is werken aan waterkwaliteit.